

Burmistrz Pyrzyce

Plac Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce
tel. 91 39 70 310, fax.: 91 39 70 314
e-mail: sekretariat@pyrzyce.um.gov.pl
www.pyrzyce.um.gov.pl

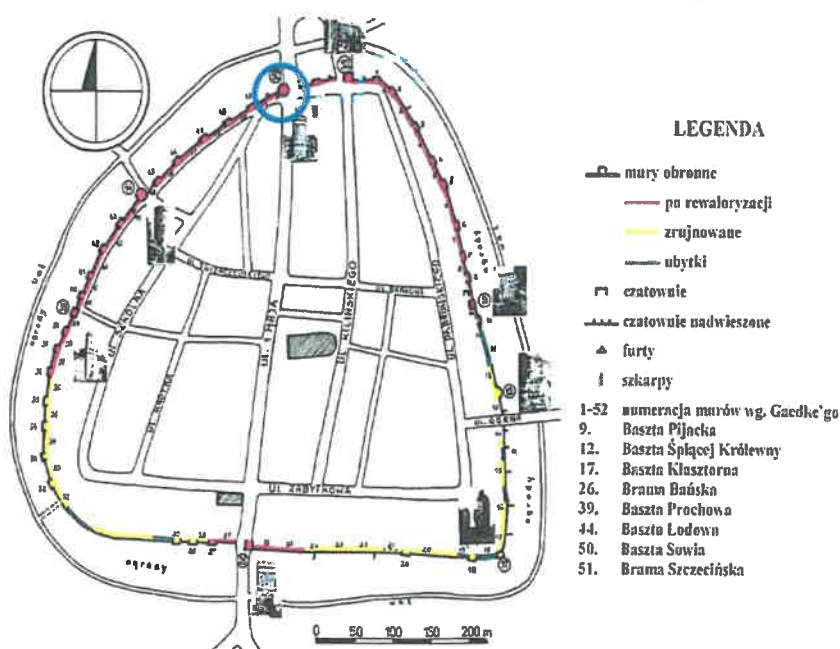
Druk Nr. 221 / 20 Pan
Mariusz Majak
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Pyrzycach

nasz znak: NiŚ.0003.9..2020

Pyrzyce, dnia 03 czerwca 2020 roku

dotyczy: *Informacji o stanie murów obronnych i baszt oraz o wykonywanych przeglądkach*

Mury miejskie otaczają w całości obszar starego miasta i rozplanowane są na obwodzie ok.1500 m, zachowane w większości w pierwotnym układzie. Największe przerwy w obrębie murów występują w części południowej i wschodniej. Obecnie zachowały się Brama Bańska i przyziemie Bramy Szczecińskiej, Baszty Pijacka, Prochowa, Lodowa i Sowa, ok.30 czatowni, ruina Baszty Śpiącej Królowny i Mniszej. Obwarowania miejskie wybudowano pomiędzy XIII, a XV wiekiem. Usytuowane są na działkach nr 47/4, nr 38/4, nr 6/3, nr 7/2 w obrębie 8 miasta Pyrzyce.

Zakres obwarowań miejskich wraz Basztami i czatowniami

Co roku wykonywane są przeglądy dotyczące stanu obwarowań miejskich wraz z Basztami przez pracowników Urzędu Miejskiego. Należy stwierdzić, że istniejący stan technicznych murów obronnych w Pyrzycach jest zróżnicowany od bardzo złego, momentami po awaryjny. Problem degradacji murów wynika ze złego, a miejscami katastrofalnego stanu zachowania ceglanego lica murów, na niektórych odcinkach katastrofalne jest zamknięcie korony murów zaprawą cementową, która oprócz zasolenia powoduje kruszenie, osypywanie, destrukcję doprowadzając do rozpadania się muru na najgorszych odcinkach i niszczenie oryginalnych cegieł pod warstwami cementu o słabszej wytrzymałości mechanicznej. Za kolejną przyczyną powstałych uszkodzeń należy uznać nieprawidłową eksploatację pasa terenu przyległego do murów w którym to pasie roślinność porasta zbyt blisko konstrukcji murowych zacieśniając je, a system korzeniowy prowadzi do rozpajania muru. Kolejna przyczyna uszkodzeń obwarowań to silne zawilgocenie murów spowodowane głównie przez wodę, która spływa bezpośrednio po murach powodując jego spęcznienie i wypłukiwanie zapraw wapiennych. Wiele miejsc posiada również pęknięcia, które przebiegają przez całą wysokość muru, a także ubytki i częściowe odspojenia od kamiennego cokołu. Ściany oraz czatownie uległy wychyleniu w stronę dawnej fosy czego przyczyną jest zróżnicowanie terenów pomiędzy stroną wewnętrzną a zewnętrzną murów.

Duży wpływ na stan zachowania Bramy Bańskiej i Baszty Sowiej ma ruch na drodze wojewódzkiej nr 119. W kwietniu 2017 roku przy współpracy z Zachodniopomorskim Konserwatorem Zabytków wykonane zostało Orzeczenie o stanie technicznym Baszty Sowiej ,

1 Baszta Sowia

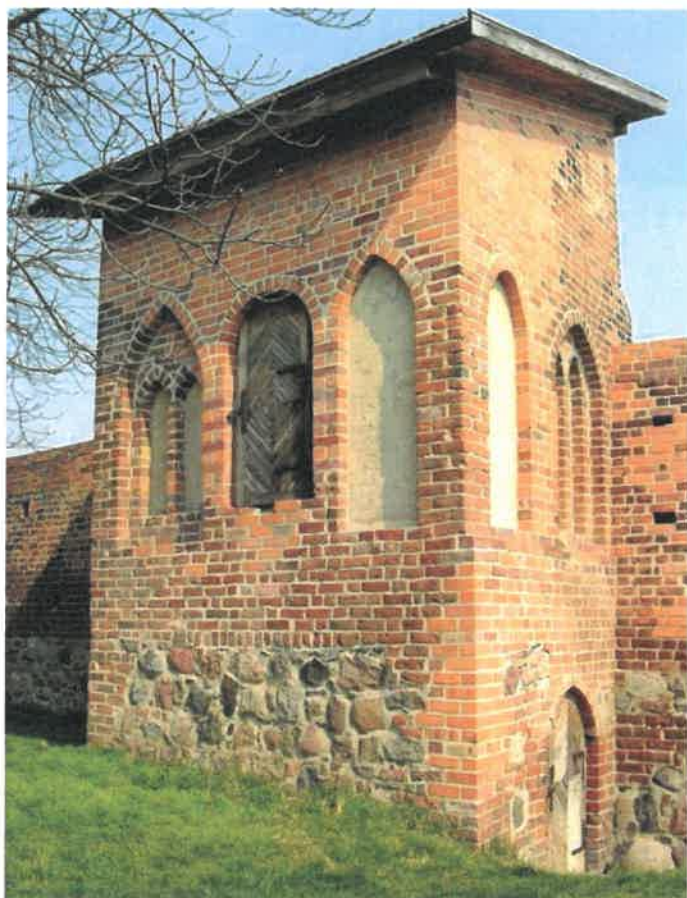
2 Brama Bańska

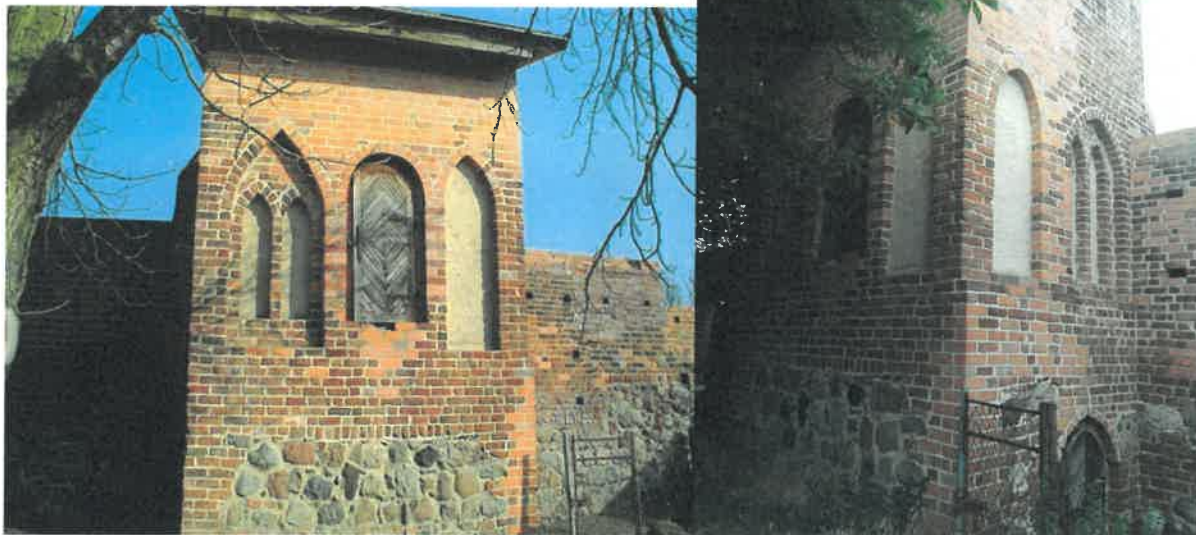
3. *Brama Szczecińska*

4. *Baszta Śpiącej Królowny*

5. Baszta Pijacka

6. Baszta Klasztorna

7. *Baszta Prochowa*

8. *Baszta Lodowa*

9. Mury i czatownie

ul. 2-go marca

ul. Dąbrowskiego

Zniszczony fragment muru z czatownią

Realizacja jakichkolwiek prac przy zabytkach wymaga zgody Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków oraz uzyskania stosownego zezwolenia lub pozwolenia na budowę ze Starostwa Powiatowego w Pyrzycach. W roku 2015 Zachodniopomorski Konserwator Zabytków nałożył na Gminę Pyrzyce obowiązek przeprowadzenia prac zabezpieczających mury obronne, na odcinku północno - zachodnim, wzdłuż ul. 2-go Marca i ul. Szkolnej, na działce nr 6/3 i 7/2 obręb 8 miasta Pyrzyce

Mury obronne z uwagi na swoje unikalne wartości historyczne wymagają przeprowadzania kompleksowych prac konserwatorskich celem powstrzymania postępującej degradacji oraz niedopuszczenia do wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa. Dlatego też Gmina Pyrzyce stara się pozyskiwać fundusze na renowację i konserwację obwarowań miejskich przy udziale środków zewnętrznych w tym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków.

W roku bieżącym został złożony wniosek do Urzędu Marszałkowskiego na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej XIV wiecznych murów obronnych od Baszty Lodowej do Baszty Prochowej. Gmina otrzymała dotację w wysokości 25 000,00 zł. Z uwagi na mniejszą dotację złożony został wniosek do Urzędu Marszałkowskiego o możliwość zmniejszenia zakresu z jednoczesnym utrzymaniem wysokości przyznanego poziomu dofinansowania. Zmniejszony zakres obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej czatowni nr 41, która jest w złym stanie technicznym. Obecnie wniosek w trakcie weryfikacji.

BURMISTRZ

Marzena Podzińska